

Llywodraeth Cymru

Dogfen Ymgynghori

Canllawiau mewn perthynas â Rhan 4
o'r Ddeddf

Adran 47 Gwasanaethau Cymdeithasol
a Lles (Cymru) 2014

Dyddiad cyhoeddi: 17 September 2015

Camau i'w cymryd: Ymatebion erbyn 15 October 2015

Trosolwg

Diben yr ymgynghoriad hwn yw gofyn am eich barn ar Adran 47 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

Sut i ymateb

Gallwch ymateb i'r ymgynghoriad hwn drwy lenwi'r ffurflen ymateb i'r ymgynghoriad ar ddiwedd y ddogfen hon, a'i dychwelyd atom drwy'r post. Dylid anfon yr ymateb i'r cyfeiriad isod:

Y Gangen Gweithredu Gwasanaethau
Cymdeithasol Cynaliadwy
Y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol
Llywodraeth Cymru
Adeiladau'r Goron
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

Neu mae'r ffurflen ymateb i'r ymgynghoriad ar gael ar ein gwefan www.wales.gov.uk/consultations/?lang=cy a gallwch ei dychwelyd atom, erbyn hanner nos ar y dyddiad cau, trwy'r e-bost i: sswbimplementation@wales.gsi.gov.uk

Rhagor o wybodaeth a dogfennau cysylltiedig

Gallwch ofyn am fersiynau o'r ddogfen hon mewn fformat hygyrch, gan gynnwys MS Word, print bras neu Braille, neu mewn ieithoedd eraill.

Manylion cyswllt

I gael rhagor o wybodaeth:

sswbimplementation@wales.gsi.gov.uk

Y Gangen Gweithredu Gwasanaethau
Cymdeithasol Cynaliadwy
Y Gyfarwyddiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol
Llywodraeth Cymru
Adeiladau'r Goron
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

Ebost: sswbimplementation@wales.gsi.gov.uk
Ffôn: 029 20 82 6498

Diogelu data

Sut y byddwn yn defnyddio'r farn a'r wybodaeth a roddwch inni

Bydd unrhyw ymateb a anfonwch atom yn cael ei weld yn llawn gan staff Llywodraeth Cymru sy'n gweithio ar y materion y mae'r ymgynghoriad hwn yn ymdrin â nhw. Mae'n bosibl y bydd aelodau eraill o staff Llywodraeth Cymru yn gweld yr ymateb hefyd, er mwyn eu helpu i gynllunio ymgynghoriadau ar gyfer y dyfodol.

Mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu cyhoeddi crynodeb o'r ymatebion i'r ddogfen hon. Mae'n bosibl hefyd y byddwn yn cyhoeddi'r ymatebion yn llawn. Fel arfer, bydd enw a chyfeiriad (neu ran o

gyfeiriad) yr unigolyn neu'r sefydliad a anfonodd yr ymateb yn cael eu cyhoeddi gyda'r ymateb. Mae hynny'n helpu i ddangos bod yr ymgynghoriad wedi'i gynnal yn briodol. Os nad ydych yn dymuno i'ch enw a'ch cyfeiriad gael eu cyhoeddi, rhowch wybod i ni yn ysgrifenedig wrth anfon eich ymateb. Byddwn wedyn yn cuddio'ch manylion.

Mae'n bosibl y bydd yr enwau a'r cyfeiriadau y byddwn yn eu cuddio yn cael eu cyhoeddi'n ddiweddarach, er nad yw hynny'n debygol o ddigwydd yn aml iawn. Mae Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004 yn caniatáu i'r cyhoedd gael gweld gwybodaeth a gedwir gan lawer o gyrff cyhoeddus, gan gynnwys Llywodraeth Cymru. Mae hynny'n cynnwys gwybodaeth sydd heb ei chyhoeddi. Fodd bynnag, mae'r gyfraith hefyd yn caniatáu i ni gadw gwybodaeth yn ôl dan rai amgylchiadau. Os bydd unrhyw un yn gofyn am gael gweld gwybodaeth a gadwyd yn ôl gennym, bydd rhaid inni benderfynu a ydym am ei rhyddhau ai peidio. Os bydd rhywun wedi gofyn inni beidio â chyhoeddi ei enw a'i gyfeiriad, bydd hynny'n ffaith bwysig i ni ei chadw mewn cof. Fodd bynnag, fe allai fod rheswm pwysig dros orfod datgelu enw a chyfeiriad unigolyn, er ei fod wedi gofyn i ni beidio â'u cyhoeddi. Byddem yn cysylltu â'r unigolyn ac yn gofyn am ei farn cyn gwneud unrhyw benderfyniad terfynol i ddatgelu'r wybodaeth.

Yr ymgynghoriad

Diben yr ymgynghoriad hwn yw gofyn am eich barn ar Adran 47 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 (y Ddeddf).

Beth yw'r sefyllfa ar hyn o bryd?

Cafodd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 Gydsyniad Brenhinol ar 1 Mai 2014. Mae'r Ddeddf yn sail i fframwaith statudol newydd ar gyfer gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Mae'r canolbwynt bellach yn troi at weithredu'r Ddeddf. Mae Gweinidogion Cymru wedi egluro eu bod yn dymuno i elfennau craidd y fframwaith statudol newydd fod yn eu lle ar gyfer mis Ebrill 2016, pan fydd y Ddeddf yn cael ei gweithredu.

Bydd y fframwaith statudol yn cynnwys tair prif elfen, sef y Ddeddf ei hun, rheoliadau a wnaed o dan y Ddeddf, a chodau ymarfer/canllawiau statudol. Bydd y tair elfen hyn yn gweithio gyda'i gilydd i ffurfio'r fframwaith y bydd gwasanaethau cymdeithasol yn gweithredu ynddo o fis Ebrill 2016.

Mae'r rheoliadau, y codau a'r canllawiau statudol wedi cael eu datblygu trwy broses ymgynghori gyda rhanddeiliaid allweddol ac fe'u cyflwynir yn awr i randdeiliaid ledled Cymru er mwyn cael eu cyfraniad.

Y dystiolaeth ar gyfer newid

Nodwyd y dystiolaeth ar gyfer newid yn *Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy: Fframwaith Gweithredu* ac yn yr ymgynghoriad ar y Bil Gwasanaethau Cymdeithasol (Cymru), a nododd egwyddorion allweddol y Bil.

Mae gwasanaethau cymdeithasol yn ganolog i fywyd cyhoeddus Cymru. Caiff 150,000 o bobl ifanc, pobl hŷn a phobl anabl gymorth ganddynt bob blwyddyn i gyflawni eu potensial ac i'w helpu i fod yn ddiogel. Darperir llawer o'r gwasanaethau hyn mewn partneriaeth ag eraill, gan gynnwys gwasanaethau tai, iechyd ac addysg. Mae'r gymdeithas yn newid a rhaid i wasanaethau cymdeithasol newid mewn ymateb i hyn. Bu newid yn nisgwyliadau'r cyhoedd o wasanaethau cymdeithasol a bydd hyn yn parhau, o ganlyniad i newid demograffig a newidiadau yn ein cymdeithas. Mae angen i wasanaethau cymdeithasol addasu ac ymateb i bob un o'r rhain.

At hynny, mae'r galw yn cynyddu ar draws gwasanaethau cymdeithasol, ond mae'r rhagolwg ariannol ar gyfer yr holl wasanaethau cyhoeddus yn un anodd. Er ein bod wedi diogelu gwariant ar wasanaethau cymdeithasol, mae angen inni wneud newid mwy sylfaenol na dim ond mynd ar drywydd y mesurau effeithlonrwydd amlwg er mwyn inni sicrhau bod gwasanaethau cymdeithasol yn gynaliadwy. Mae ein Papur Gwyn *Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy i Gymru: Fframwaith Gweithredu* yn nodi rhaglen o newid i ateb yr heriau hyn yn seiliedig ar y naw egwyddor ganlynol:

- Llais cadarn a rheolaeth go iawn

- Cefnogi ein gilydd
- Diogelwch
- Parch
- Adfer ac ailsefydlu
- Addasu i amgylchiadau newydd
- Sefydlogrwydd
- Symrlrwydd
- Proffesiynoldeb

Mae'r rhain wedi eu llywio gan drafodaethau gyda rhanddeiliaid a dadleuon yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru ac mewn mannau eraill ers i *Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy i Gymru* gael ei gyhoeddi. Maent yn bodoli ochr yn ochr â thystiolaeth y Comisiwn Annibynnol ar Wasanaethau Cymdeithasol yng Nghymru, adolygiad Comisiwn y Gyfraith o ddeddfwriaeth gofal cymdeithasol i oedolion, ein Hadolygiad o Ddiogelu a chyngor a thrafodaethau'r Grŵp Arweiniad Cenedlaethol, y Fforwm Partneriaeth a Phanel y Dinasyddion. Mae'r cyfan yn asgwrn cefn i'n hachos dros newid.

Rhagor o wybodaeth a dogfennau cysylltiedig

Mae'r dystiolaeth hon, a'r broses o'i hystyried drwy'r broses graffu genedlaethol ar y Bil, wedi llywio a llunio cynnwys y Ddeddf. Mae'r cam nesaf, datblygu'r rheoliadau a'r codau ymarfer neu'r canllawiau statudol, wedi ei lywio gan gyfraniadau strategol allweddol fel *Mwy na Geiriau*, ein Fframwaith Strategol ar gyfer Gwasanaethau Cymraeg mewn lechyd, Gwasanaethau Cymdeithasol a Gofal Cymdeithasol, a *Galluogi Cymru*, a chan dystiolaeth a gafwyd drwy grwpiau technegol a oedd yn cynnwys rhanddeiliaid allweddol. Mae'r grwpiau hyn wedi edrych ar ddarpariaethau'r Ddeddf, a'r polisi sy'n sail i'r rhain, yn fanwl, a rhoi cyngor i swyddogion ar sut y dylai'r rheoliadau a'r codau ymarfer gael eu llunio er mwyn cyflawni nodau'r Ddeddf a, thrwy hyn, gyflawni gofynion *Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy: Fframwaith Gweithredu*. Mae'r broses hon wedi sicrhau amrywiaeth o gyfraniadau gwerthfawr y mae swyddogion Llywodraeth Cymru wedi eu defnyddio i ddatblygu'r rheoliadau, codau ymarfer a chanllawiau statudol drafft a oedd wedi'u cwmpasu gan yr ymgynghoriad ar gyfres un ac a gwmpesir gan yr ymgynghoriad hwn.

<http://wales.gov.uk/topics/health/publications/health/guidance/words/?lang=cy>

<http://wales.gov.uk/topics/health/publications/socialcare/reports/advisory/?lang=cy>

Y cynigion

Diben yr ymgynghoriad hwn yw gofyn am eich barn ar Adran 47 o'r Ddeddf.

Y corff iechyd penodedig at ddibenion adran 47(6)

Mae Adran 47(6) a (7) o'r Ddeddf yn disodli adran 26(1C) ac (1D) o Ddeddf Cymorth Gwladol 1948. Mae diben Adran 47(6)(a) yn debyg i adran 26(1C) o Ddeddf 1948 yn yr ystyr ei bod yn caniatáu i awdurdod lleol drefnu i lety ynghyd â gofal nyrsio gan nyrs gofrestredig gael eu darparu, os yw wedi cael cydsyniad y corff iechedd priodol. Mae rheoliadau dan adran 47(6)(a) yn ofynnol i amodi pa gorff yw'r corff iechedd priodol mewn achosion o'r fath.

Mae Adranau 47(6)(b) a 47(7) yn gwneud darpariaeth debyg i adran 26(1D) o Ddeddf 1948 i'r graddau eu bod yn galluogi awdurdod lleol i wneud trefniadau ar gyfer darparu llety o'r fath mewn achos brys a – lle bo'r trefniadau'n rhai dros dro – heb yr angen i gael cydsyniad y corff iechedd priodol, ar yr amod y ceir cydsyniad cyn gynted ag y bo'n ddichonadwy ar ôl i'r trefniadau dros dro gael eu gwneud.

Er bod y geiriad yn wahanol, mae effaith y darpariaethau yn Neddf 1948 a Deddf 2014 yr un fath, heblaw bod modd gwneud darpariaeth yn awr yn y rheoliadau dan Ddeddf 2014 o ran pa Fwrdd Iechyd Lleol y mae'n rhaid iddo roi cydsyniad yn achos llety yn yr Alban neu Ogledd Iwerddon.

Mae'r rheoliadau dan adran 47(6)(a) yn nodi pa un o gyrff y GIG (neu'r ymddiriedolaethau yng Ngogledd Iwerddon) yw'r corff priodol ar gyfer rhoi cydsyniad â threfniadau a wneir gan awdurdodau lleol yng Nghymru ar gyfer llety mewn cartref nyrsio yng Nghymru, yr Alban, Gogledd Iwerddon a Lloegr yn eu tro.

Yn achos trefniadau gan awdurdod lleol yng Nghymru i ddarparu llety mewn cartref nyrsio yng Nghymru, cynigir bod yn rhaid cael cydsyniad gan y Bwrdd Iechyd Lleol ar gyfer yr ardal lle y darperir y llety (gweler rheoliad 3(1)(a))

Yn achos trefniadau gan awdurdod lleol yng Nghymru i ddarparu llety mewn cartref nyrsio yn yr Alban neu Ogledd Iwerddon, mae'n rhaid cael cydsyniad gan y Bwrdd Iechyd Lleol ar gyfer yr ardal lle y lleolir yr awdurdod lleol sy'n gwneud y trefniadau (gweler rheoliad 3(1)(b))

Yn achos trefniadau gan awdurdod lleol yng Nghymru i ddarparu llety mewn cartref nyrsio yn Lloegr, mae'n rhaid cael cydsyniad gan y grŵp comisiynu clinigol cyfrifol (gweler rheoliad 3(1)(c)). Mae rheoliad 3(2) yn diffinio pa un yw'r grŵp comisiynu clinigol cyfrifol at y dibenion hyn.

Mae'r darpariaethau yn y rheoliadau hyn yn gyson â'r trefniadau ar gyfer cyllido gofal nyrsio a ariennir gan y GIG. Mae'r pedair llywodraeth yn y DU wedi ymrwymo i gytundebau dwyochrog ar wahân o ran pa un o gyrff y GIG (neu'r Ymddiriedolaethau yng Ngogledd Iwerddon) ddylai fod yn gyfrifol am gost gofal nyrsio a ariennir gan y GIG sy'n ofynnol ar gyfer unigolion a leolir yn drawsffiniol mewn cartref gofal. Yn gyffredinol:

- Lle mae'r lleoliad trawsffiniol rhwng Lloegr a'r Alban neu rhwng Lloegr a Gogledd Iwerddon (yn y naill gyfeiriad neu'r llall) y gwasanaeth iechedd yng ngwlad yr awdurdod cyntaf fydd yn gyfrifol am gostau nyrsio.

- Lle mae'r lleoliad trawsffiniol rhwng Lloegr a Chymru (yn y naill gyfeiriad neu'r llall), gwasanaeth iechyd yr ail awdurdod fydd yn gyfrifol am gostau gofal nyrsio'r GIG.
- Lle mae'r lleoliad trawsffiniol rhwng Cymru a'r Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon, neu rhwng yr Alban a Gogledd Iwerddon, gwasanaeth iechyd yr awdurdod cyntaf fydd yn dal i fod yn gyfrifol am gostau gofal nyrsio a ariennir gan y GIG.

		Lleoliad i'r wlad isod:			
		Lloegr	Yr Alban	Cymru	Gogledd Iwerddon
Lleoliad o'r wlad isod	Lloegr	X	Grŵp Comisiynu Clinigol (Lloegr)	Bwrdd Iechyd Lleol (Cymru)	Grŵp Comisiynu Clinigol (Lloegr)
	Yr Alban	Bwrdd y GIG (Yr Alban)	X	Bwrdd y GIG (Yr Alban)	Bwrdd y GIG (Yr Alban)
	Cymru	Grŵp Comisiynu Clinigol (Lloegr)	Bwrdd Iechyd Lleol (Cymru)	X	Bwrdd Iechyd Lleol (Cymru)
	Gogledd Iwerddon	Ymddiriedolaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol (GI)	Ymddiriedolaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol (GI)	Ymddiriedolaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol (GI)	X

Trefniadau i ddatrys anghydfodau ar ddibenion adran 47(8)

Mae rheoliad 4(1) yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod lleol wneud trefniadau mewn cysylltiad â datrys anghydfodau rhwng yr awdurdod a chorff iechyd ynghylch pa un a yw'n ofynnol darparu gwasanaeth neu gyfleuster o dan ddeddfiad iechyd ai peidio. Caiff "corff iechyd" (*"health body"*) ei ddiffinio yn adran 47(10) ac mae'n cynnwys cyrff iechyd yng Nghymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Mae rheoliad 4(2) yn darparu bod yn rhaid i drefniadau o'r fath gynnwys trefniadau mewn cysylltiad â datrys anghydfodau ynghylch (a) penderfyniadau o ran cymhwysra person am Ofal Iechyd Parhaus y GIG a (b) cyfraniad corff iechyd neu awdurdod lleol at becyn gofal ar y cyd i berson nad yw'n gymwys am Ofal Iechyd Parhaus y GIG.

Mae rheoliad 4(3) yn nodi'r materion y mae'n rhaid eu cynnwys yn y trefniadau. Rhaid i'r trefniadau gynnwys—

- a) gweithdrefn ar gyfer datrys anghydfodau o'r fath y cytunwyd arni â'r corff iechyd;

- b) darpariaeth ar gyfer diwallu anghenion y person y mae'r anghydfod yn ymwneud ag ef wrth aros i'r anghydfod gael ei ddatrys;
- c) gofyniad nad yw unrhyw anghydfod yn atal diwallu, yn achosi oedi cyn diwallu, yn ymyrryd â diwallu neu fel arall yn effeithio'n andwyol ar ddiwallu, anghenion y person y mae'r anghydfod yn ymwneud ag ef.

Cwestiynau Ymgynghori

1. A yw'r rheoliadau'n glir o ran pa gorff iechyd perthnasol y mae'n rhaid i'r awdurdod lleol gael cydsyniad ganddo, er mwyn trefnu i lety, ynghyd â gofal nyrsio gan nyrs gofrestredig, gael eu darparu?
2. A yw'n glir pa drefniadau y mae'n rhaid i'r awdurdod lleol eu gwneud mewn cysylltiad â datrys anghydfodau rhwng yr awdurdod lleol a'r corff iechyd ynghylch pa un a yw'n ofynnol darparu gwasanaeth neu gyfleuster o dan ddeddfiad iechyd ai peidio?

Ceir ffurflen ymateb i'r ymgynghoriad isod.

**Ffurflen Ymateb i'r
Ymgynghoriad**

Eich enw:

Sefydliad (os yn berthnasol):

e-bost / rhif ffôn:

Eich cyfeiriad:

1. A yw'r rheoliadau'n glir o ran pa gorff iechyd perthnasol y mae'n rhaid i'r awdurdod lleol gael cydsyniad ganddo, er mwyn trefnu i lety, ynghyd â gofal nyrsio gan nyrs gofrestredig, gael eu darparu?

2. A yw'n glir pa drefniadau y mae'n rhaid i'r awdurdod lleol eu gwneud mewn cysylltiad â datrys anghydfodau rhwng yr awdurdod lleol a'r corff iechyd ynghylch pa un a yw'n ofynnol darparu gwasanaeth neu gyfleuster o dan ddeddfiad iechyd ai peidio?

Mae'n bosibl y bydd yr ymatebion i'r ymgynghoriad yn cael eu cyhoeddi, naill ai ar y rhyngrwyd neu mewn adroddiad. Os hoffech inni gadw'ch ymateb yn gyfrinachol, ticiwch y blwch :

☐